

آرشیو

۱۵۷/۲

تکلیف درس مطالعه آثار ۲

تکلیف ۱۵۷/۲ :

۱ - " جلوه میثاق در حیات بهایی "

۲ - " اهمیت علم و کسب علم "

تکلیف ۱۵۸/۱ :

۱ - " عمل پاک "

۲ - " تاثیر دین در حیات فردی و اجتماعی "

املاویه :

دانشجوی عزیز لطفا در صفحه ۵ راهنما سطرهای اول و دوم،
مطلب مربوط به وجود مجموعه‌ای شامل برخی توضیحات و مفاهیم
راجع به مکاتیب ۲ را حذف فرمایید.

عناوین: ۱ - اهمیت علم و معرفت و کسب آن

۲ - اثرات ظهورات الهیه در عالم

توجه: ^{اگر} عناوین دیگری در انتهای صفحه ۱۲ جزوه راهنما درج گردیده، محذوف

بوده و نباید انجام شود و الا نمره‌ای به دانشجو تعلق نمی‌گیرد.

1870

1870

... ..
... ..
... ..
... ..

الف - منابع مطالعه

- ۱ - مکاتیب حضرت عبدالبهاء جلد ۲ (مکاتیب مبارک که کلا عربی است حذف می باشد)
- ۲ - مکاتیب حضرت عبدالبهاء جلد ۳ (تقسیم بندی و صفحه بندی بر اساس کتاب مکاتیب جلد سوم چاپ مصر سال ۱۹۲۱ انجام گرفته است)

ب - ضماضم

ندارد

ج - ارزشیابی

۱ - امتحانات

- ماهانه اول (۱۰ نمره / هفته چهارم)

- میان ترم (۳۰ نمره / هفته نهم)

- ماهانه دوم (۱۰ نمره / هفته سیزدهم)

- پایان ترم (۳۵ نمره / هفته هجدهم)

۲ - تکالیف

تکلیف پایان ترم (الزای / نردی / ۱۵ نمره / هفته هفدهم)

۳ - گزارش تکلیف

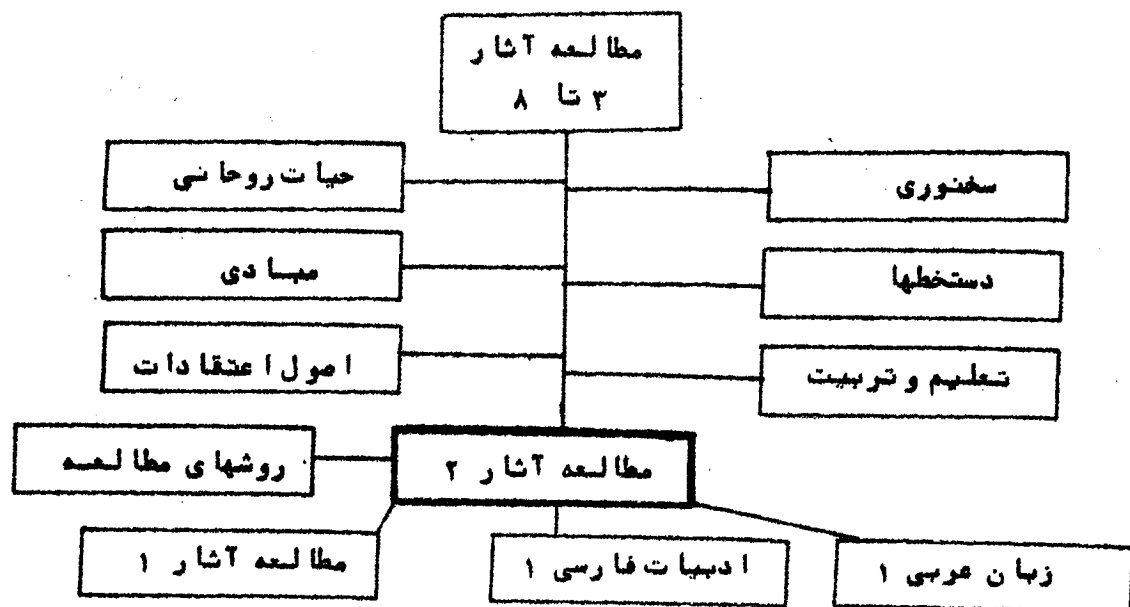
ندارد

مخصوص جامعه بهائی است .

پیشگفتار

در مقدمه درس مطالعه آثار ۱ مختصراً راجع به منابع دروس مطالعه آثار، وجه تسمیه دروس، شیوه‌های مطالعه و ارزشیابی و هدفهای مطالعه، نکاتی چند مطرح گردید. و بر همان اساس درس مطالعه آثار ۲ تنظیم یافته است. این درس اختصاص به مطالعه و بررسی مکاتیب حضرت مبدالنبها دارد. مکاتیبی که مخزن حقائق و تبیینات مربوط به آثار مبارکه است. با مطالعه دقیق و موثر این آثار گرانبهای می‌توانید برای مطالعات بعدی خود توشه لازم را بدست آورید. لذا توصیه ما این است که روشهای مطالعه موثر را در مورد این الواج مبارکه بکار برده و نکته‌های اصلی و مهم را یادداشت نمایید. مطالبی که یادداشت خواهید نمود در بسیاری از دروس آینده مورد استفاده قرار خواهد گرفت. اهم این دروس عبارتند از: روانشناسی و تعلیم و تربیت - حیات روحانی - دستخطهای بیت العدل اعظم - مبادی اجتماعی - فن سخنوری - نیایش - مطالعه آثار - اصول اعتقادات و ...

بنابراین توصیه می‌نماییم که در جهت مطالعه منابع این درس و یادداشت موضوعات اصلی حداکثر تلاش را مبذول دارید.

جدول زمان بندی

مطالعه جزوه ^۱ راهنمای درس مطالعه مکاتیب مبارک ج ۲ صفحات ۸۵ - ۵۶	هفته اول	مکاتیب حضرت عبداللہ جلد ۲ (مکاتیب مبارک کہ کلا عربی است حذف می باشد)
مکاتیب جلد دوم صفحات ۱۱۶ - ۸۶	هفته دوم	
مکاتیب جلد دوم صفحات ۱۴۹ - ۱۱۷	هفته سوم	
مکاتیب جلد دوم صفحات ۱۸۶ - ۱۵۰	هفته چهارم	
مکاتیب جلد دوم صفحات ۲۲۲ - ۱۸۷	هفته پنجم	
مکاتیب جلد دوم صفحات ۲۶۴ - ۲۲۳	هفته ششم	
مکاتیب جلد دوم صفحات ۲۹۱ - ۲۶۵	هفته هفتم	
مکاتیب جلد دوم صفحات ۳۳۶ - ۲۹۲	هفته هشتم	
امتحان نیم ترم	هفته نهم	میان ترم
مکاتیب جلد سوم صفحات ۳۴ - ۱	هفته دهم و یازدهم	مکاتیب حضرت عبداللہ جلد ۳ (تقسیم بندی و صفحه بندی بر اساس کتاب مکاتیب جلد سوم چاپ مصر سال ۱۹۲۱ انجام گرفته است)
مکاتیب جلد سوم صفحات ۱۶۳ - ۱۵۷ ، ۱۵۳ - ۱۴۳	هفته دوازدهم	
مکاتیب جلد سوم صفحات ۲۱۳ - ۲۰۲ ، ۱۹۰ - ۱۸۴	هفته سیزدهم	
مکاتیب جلد سوم صفحات ۲۸۱ - ۲۷۷ ، ۲۵۲ - ۲۴۶	هفته چهاردهم	
مکاتیب جلد سوم صفحات ۳۸۵ - ۳۴۵	هفته پانزدهم	
مکاتیب جلد سوم صفحات ۴۲۳ - ۴۱۰ ، ۴۰۶ - ۴۰۲	هفته شانزدهم	
ارسال تکلیف	هفته هفدهم	
مرور کلی درس و آمادگی برای امتحان	هفته هیجدهم	
امتحان پایان ترم	هفته نوزدهم	

اهداف مطالعه آثار مبارکه ۲

الف- هدف کلی - درک مضامین و مفاهیم مکاتیب مبارکه بطور کلی و با توجه به حفظ کلیت و جامعیت بیانات مبارکه

ب- اهداف آموزشی

از دانشجویان انتظار می رود پس از مطالعه مکاتیب مبارکه مهارت‌های ذیل را کسب نموده باشند:

- ۱- مضامین هر یک از مکاتیب مبارکه را راجع به موضوعات مشخصه (بطور مثال مشورت) متوجه شده و آنها را با یکدیگر ارتباط دهد. (۱)
  - ۲- متن هر یک از مکاتیب مبارکه را به اجزاء متشکله و با موضوعات اصلی آن تجزیه نموده و بیان مبارک را با زبان خود بیان نماید. طبق نمونه‌ای که در جزوه راهنما درج شده است.
  - ۳- استدلال مبارک را در بیان موضوعات مختلف درک نموده و قادر به بازگویی آن بطور ساده و منسجم باشد. (بطور مثال بیان مبارک در اثبات آیات انجیل در خصوص ظهور حضرت محمد)
  - ۴- مضامین مشابه را که برای یک مفهوم در آثار مبارکه و در مواضع مختلفه بکار رفته استخراج نماید و آنها را بازگو کند. (بطور مثال اهمیت امر نشر نفعات الله و یا تاسیس مراکز امریه)
  - ۵- مواضع مهمه‌ای را که در یک لوح ذکر شده بخاطر سپرده بیان نماید.
- " کلمه الهی بمناب نهالست مقرر و مستقرش افئده عباد باید آنرا بکوشش حکمت و بیان تربیت نمائید تا اصلش ثابت و فرعش از افلاک بگذرد. "
- لوح دنیا - دریای دانش صفحه ۹۶
- " هرگاه بیانات حضرت بهاء الله و حضرت عبدالبهاء را با کمال خلوص و دقت مطالعه کنید و در آن تعمق نمائید شما بحقائق پی خواهید برد که تا آنوقت بر شما
-
- (۱) توضیح : بعضی از مفاهیم در مواضع مختلفه از الواح مبارکه مندرج در مکاتیب مجلدات ۲ و ۳ تکرار شده است. لازم است حین مطالعه، این مواضع یادداشت شود و یا با علائمی مشخص شوند و پس از مطالعه درس بیانات مبارکه راجع به یک موضوع مشخص با هم مقایسه شود. و وجوه مختلف مطلب مشخص گردد. و در نهایت مجموعه‌ای از بیانات مبارکه راجع به یک موضوع گردآوری شده است که بعداً در موارد مختلف می توان از آنها استفاده نمود.

مجهول بوده و بصیرت شما نسبت به مسائلی که متفکرین جهان را به حیرت و پیریشانی مبتلا ساخته روشن خواهد شد ..."

حضرت ولی امرالله

کسب معارف امریه و ازدیاد تعمق روحانیه در آثار مبارکه هیاکل مقدسه بهائی از الزم فراض اهل بهاء می باشد زیرا که سرچشمه عرفان و ایقان و وسیله حصول فیوضات الهیه است. پس هدف کلی از مطالعه آثار مبارکه آنست که با کسب معارف امریه و ازدیاد تعمق روحانیه ابتدا خود از این بحر زخار معنویه استفاده نمائیم و لذت و خلوت مطالعه آثار مبارکه را دریابیم و به عبودیت و خدمت به آستان مبارکش پردازیم و به کسب کمالات و فضائل روحانیه نائل گردیم سپس نمونه ای از این نشئه حیات را به جهانیان ارائه دهیم، بشناسیم و بشناسانیم و این شناختن و شناساندن میسر نمی گردد مگر با عمیق شدن در امر چنانچه حضرت ولی امرالله می فرماید: "عمیق شدن در امر یعنی آنکه انسان آثار حضرت بهاء الله و حضرت مولی الوری را چنان دقیق و کامل مطالعه کند تا بتواند امرالله را بصورت واقعی به دیگران معرفی نماید."

راجع به منابع مطالعه آثار مبارکه ۲

"شجره حیات از بهار الهی و ریزش ابر آسمانی و حرارت شمس حقیقت ترازه بنای نشو و نما گذاشته عنقریب گل و شکوفه نماید و برگ و بار بهار آرد و برشوق و غرب سایه اندازد و این شجره حیات کتاب میثاق است."

مکاتیب عبدالبهاء جلد ۳ صفحه ۴۲۰

آثار مبارکه حضرت عبدالبهاء مرکز عهد و میثاق و مبین منصوص جمال ابهسی گنجینه ای گرانبها از بیانات و تبیینات آثار ربانیه و کلمات الهیه است و مکاتیب حضرت عبدالبهاء شامل برخی از این بیانات و تبیینات مبارکه است که در جواب سوالات افراد احباء و غیر احباء با مشارب و عقائد متفاوت و از ملل و ادیبان مختلف در زمینه های مختلف علمی، فلسفی، اخلاقی، اجتماعی، دینی و غیره بصورت مجموعه ای گردآوری شده است و بدین لحاظ است که مکاتیب عبدالبهاء بمنزله دایره المعارفی جامع و کامل راهنما و راهگشای بسیاری از فضایل امر بهائی و محققین در زمینه های مختلف بوده است. انتخاب دو مجلد از مکاتیب مبارک جهت مطالعه آثار ۲ نیز به همین دلیل بوده است تا انشاء الله دانشجویان عزیز آشنایی بیشتری با آثار مبارکه حضرت عبدالبهاء و تبیینات ایشان پیدا کنند و با بهره گیری از معلوماتی که در این ترم کسب می نمایند به درک عمیقتری از سایر آثار مبارکه نائل گردند.

در عین حال مجموعه‌ای شامل توضیحات برخی از مفاهیم و اصطلاحات ضمیمه مکاتیب جلد ۲ ضمیمه درس می‌شود. مطالعه آن برای درک معنای بسیاری از مفاهیم و در نتیجه درک متون الواح کمک موثری می‌نماید ولی مطالب آن مورد ارزشیابی قرار نمی‌گیرد.

راهنمای مطالعه الواح مبارکه مندرج در مکاتیب

بیانات حضرت عبدالبهاء از سلاست و روانی خاصی برخوردار است. بنسبت خواننده در فهم مطالب از جهت انشائی آن به مشکل برمی‌خورد مطالب در نهایت ایجاز و سادگی بیان شده است اما از سوی دیگر شامل مطالب عالیه و مضامین ممتنع می‌باشد. مطالب و مسائل غامض را در قالب کلماتی ساده و روان بیان می‌فرمایند و این خصوصیت خاص مکاتیب حضرت عبدالبهاء می‌باشند، لذا کسانی که به مطالعه آثار حضرت عبدالبهاء می‌پردازند همواره باید این نکته را بخاطر داشته باشند که تنوع مطالب و روانی بیان مبارک ایشان را از تعمق در مضامین عالیه باز ندارد — انشاء الله به جواهر شمیمه این بحر زخار دسترسی یابند.

از دیگر لوازم اساسیه مطالعه الواح مبارکه و تعمق در مضامین آنها صحیح خواندن متون الواح مبارک می‌باشد. برای این منظور باید اصول کلی مطالعه را که شامل مراجعه به کتب لغت و دقت و تمرکز می‌باشد رعایت نمود.

مطلب دیگری که از اهمیت خاصی برخوردار است لزوم آشنایی با اصطلاحات و روایات و قصصی است که در الواح مبارکه به صورت مختلفه به آنها اشاره شده است و در قالب تشبیه حقایق زیادی بیان گردیده.

بدیهی است که هر یک از الواح مبارکه مکاتیب دارای مفاهیم و معانی متعدد است و با مطالعه مکرر این تعدد معانی برای ما روشنتر خواهد شد. ولی با توجه به اهداف و نیز زمان مطالعه این درس ضرورت دارد که از هر لوح حداقل مفاهیم مهمه را استخراج نموده یادداشت نمائیم و در مطالعات بعدی مورد استفاده قرار دهیم. بعنوان نمونه‌ای دیگر:

هو الله

ای یاران مهربان و امانت‌داران. شما در آن جزائر دور و مهجور و ما در ارض مقدس در نهایت اشتعال و شور. مسافت بعد عظیم است ولی قلوب متلذذ از قرب جدید. زیرا قوه کلمه الله نفوس را چنان ارتباط داده که بعد مسافت حایل نگردد. همواره در محفل معنوی الهی حاضر و به یکدیگر ناظر و الطاف حضرت رحمان شامل. در حق شما بملکوت ابهی عجز و نیاز نمائیم و دلها را حیات جدید خواهیم و روحها را بشارت

آسمانی طلبیم. تا هر یک آیت کبری شوید و راییت ملکوت ابهی و سبب محبت و الفت بین جمیع بشر گردید و خدمت بعالم انسانی کنید. تا موهبت الهی حاصل گردد و سرور و فرح نامتناهی شامل شود و این مشروط بشبوت بر میثاق است. هر نفسی متمسک بجهت و میثاق بجنود ملائکه اعلیٰ منصور گردد و در درگاه الهی موفق بفیوضات نامتناهی شود. قوه میثاق مانند حرارت آفتاب است که جمیع کائنات ارضیه را تربیت نماید و نشو و نما بخشد بهمچنین نور میثاق عالم عقول و نفوس و قلوب و ارواح را تربیت نماید

مکاتیب ۳

ع ۴

حداقل باید چهار نکته اساسی را از این لوح استخراج نمود:

- ۱ - بتعلت قوه کلیمه الله بعد مسافت بین قلوب احباء حائل نگردد.
- ۲ - حق ناظر به احوال احباست و برای توفیق آنان دعا می کند و آنها را تائید می نماید.
- ۳ - حصول توفیق احباء زمانی است که در ظل میثاق باشند.
- ۴ - قوه میثاق ارواح و عقول و قلوب را تربیت می نماید.

همانطور که متذکر شدیم استخراج نکات اساسی لوح حداقل کاری است که در حین مطالعه باید انجام داد ولیکن باید سعی کنیم که به نحو دقیقتر و عمیقتری به مطالعه مندرجات الواح مبارکه بپردازیم بعنوان مثال در همین لوح مبارک می توانیم بطور کیفی به تفکر بپردازیم. از جمله اینکه به این بیان مبارک که یکی از نکات محوری لوح است توجه بیشتری می نمائیم :

"در حق شما بملکوت ابهی عجز و نیاز نمایم و دلها را حیات جدید خواهیم و روحها را بشارت آسمانی طلبیم تا هر یک آیت کبری شوید و راییت ملکوت ابهی و سبب محبت و الفت بین جمیع بشر گردید ..."

هیکل مبارک در مقام دعا از حق می طلبند که احباء الهی :

- ۱ - آیت کبری شوند
  - ۲ - راییت ملکوت ابهی گردند
  - ۳ - سبب محبت و الفت بین جمیع بشر گردند.
- مطالعه دقیق و جهت دار لوح به ما حکم می کند که مفاهیم ذیل را برای خود روشن نمائیم و به کمک سایر آثار مبارکه و بیانات الهیه تصور روشنی از آنها پیدا نمائیم:

الف - آیت کبری چه معنا و مفهومی دارد؟ آیا می توانیم آن را معادل این بیان

مبارک بگیریم ؟ : بهائی یعنی جامع جمیع کمالات انسانی .

ب - افراد بهائی چگونه می توانند "رایت ملکوت ابهی" گردند ؟ آیا نصرت امر مبارک

می تواند یکی از معانی آن باشد؟

ج - چگونه می توانیم سبب محبت و الفت بین بشر گردیم و خدمت بعالم انسانی کنیم؟
 مسلما هر فرد بهائی باید بطور مداوم تفکر نماید و از الواج و آثار مبارکسته
 استمداد جوید تا طریق خدمت بعالم را بیابد و کشف نماید که چگونه می تواند سبب
 محبت و الفت بین بشر گردد.

آیا تلاش نموده ایم که مصداق بیانات مبارکه شویم؟ بدیهی است تا باید حق شامل
 است و لکن ما باید خود را در مسیر تأییدات الهیه قرار دهیم.

زمانی می توانیم سبب الفت و محبت بین جمیع بشر گردیم که بتوانیم به نحوی در
 عالم امکان مؤثر باشیم آیا طریق این نفوذ و تاثیر را می توانیم در بیان
 حضرت ولی عزیز امرالله پیدا نمائیم قوله العزیز:

" اگر باران با وفا چنانچه لایق و شایسته عبودیت آستان بهاست منقطعا عن
 الجهات قیام نمایند و استقامت کنند این انقطاع و قیام و استقامت چنان نفوذی
 در هویت عالم امکان نماید و تاثیر در آفاق و انفس نماید که خود حیران گردند"
 انتهای مجموعه توقیعات مبارکه (اکتبر ۱۹۵۲ - اکتبر ۱۹۵۷) ص ۱۰۹

ملاحظه می شود که اگر پیرامون بیانات مبارکه به بررسی بیشتری اقدام نمائیم
 و ارتباطات آنها را با هم پیدا نمائیم درک عمیقتری از آنچه منظور نظر حق است
 پیدا خواهیم نمود.

نمونه ای دیگر از مطالعه یک لوح

" هوالله

ای بشیر حق بشیر مصری حامل قمیص یوسف کنعان بود اما تو حامل پیرهن عزیز
 مصر رحمان ببین تفاوت ره از کجاست تا کجا ولی قوت استشام پیر کنعان لازم تا
 راعه این قمیص یوسفی استنشاق نماید و قدرت استنشاق یعقوب الهی واجباتا راعه
 جان بخش پیرهن این یوسف الهی استشام کند مقصود این است که بوی دلجوی ایمن
 پیرهن دمن و چمن و گلشن را معطر و معنیر نموده ولی حیف که مزکوم محروم است و
 مختل الدماغ مایوس و مشنوم تو این راعه الهیه را عرضه کن و قمیص یوسف الهیه را
 حامل شو فمن شاء فلیشم و من شاء فلیزکم ع ع "

در این لوح مبارک اگر بخواهیم نکات اساسی را استخراج نمائیم حداقل باید
 به موارد ذیل اشاره کنیم:

۱ - وجوه تشبیهات و کنایات (بشیر مصری - عزیز مصر رحمن - یعقوب الهی - قمیص

یوسف و ...)

۲ - ارتباطات بین اجزاء لوح

۳ - مقایسه ظهور مبارک با گذشته و بیان عظمت آن

۴ - استعدادات نفوس

۵ - کیفیت هدایت مخاطب به امر نشر نجات الهیه

همانطور که ملاحظه می شود یکی از مفاهیم اصلی این لوح مبارک تشویق و ترغیب مخاطب به تبلیغ امرالله و نحوه انجام این امر مهم است ولی هیکل مبارک حقایق را به نحو تشبیه و در قالب یکی از شیرین ترین داستانهای کتب مقدسه قبل بیسان فرموده اند.

هنگامی که حضرت یوسف خویش را به برادران شناساند و آنها پی به موقعیت وی بردند حضرت یوسف آنان را از مصر به سمت کنعان محل اقامت حضرت یعقوب پدر خویش روانه فرمودند و چون حضرت یعقوب از هجران یوسف نابینا شده بود یوسف پیرهن خویش را توسط برادران برای پدر فرستاد. ارسال این پیرهن دو پیام دربر داشت اول اینکه یعقوب را از وجود یوسف مطمئن می ساخت و دوم اینکه چشمان وی با انداختن پیرهن بر صورت او روشن می شد.

چون کاروان از مصر روانه کنعان شد یعقوب بوی پیراهن یوسف را شنید و بسه اطرافیان خود مزده داد و هنگامی که بشیر پیراهن را بر وجه وی افکند چشم انتظار یعقوب روشن گردید.

حال ملاحظه می کنیم که هیکل مبارک چگونه بین حقائق امر و داستان یوسف ارتباط برقرار فرموده اند اول اینکه مخاطب را به بشیر تشبیه نموده اند که حامل پیرهن یوسف برای یعقوب است.

دوم حقایق الهی و اصول و تعالیم امر مبارک را به پیرهن یوسف و عطر آن تشبیه فرموده اند که بشیر یعنی مخاطب حامل آن است و اهمیت مطلب را به ایشان متذکر می شوند.

از مظهر امر الهی به یوسف تعبیر گردیده است. و حقائق وجود انسانها به یعقوب هر زمان که حقایق الهیه توسط مظاهر مقدسه و مبشرین آنان به مردم القاء می شود گروهی چون یعقوب از دور بوی عطرآگین این حقایق را استشمام می نمایند و چون مرغان سحر به مبارکباد صبح هدی می شتابند و گروهی حین را شحه این عطر دل انگیز دچار عطسه می شوند و بزکام مبتلا می گردند و از این بوی خوش حقایق الهی دوری اختیار می کنند. لذا هیکل مبارک به نحوی مخاطب را متوجه استعداد و لیاقت نفوس می فرمایند و اینکه وی حامل پیراهن یوسف الهی یا مظهر کلی و موعود کل امم است. این مطلب هم در مقام قیاس این ظهور با ظهورات قبل به مخاطب تذکر داده شده است.

از دیگر مفاهیم مطالعه دقیق الواح مبارکه، مرور و مطالعه مکرر است هر چه بیشتر متن الواح را مطالعه نمائیم با مضامین و مفاهیم بیشتری آشنا خواهیم شد که پیش از آن بر ما پوشیده بوده است. از سوی دیگر مطالعه مکرر منجر به حفظ مطالب در ذهن می گردد، یادآوری مضامین یک لوح وسیله ای بسیار موثر برای درک سایر الواح مبارک و درک ارتباطی است که بین متون مختلفه الواح و آثار مبارکه وجود دارد و در نهایت جامعیت بیانات مبارکه را درمی یابیم و از همین رهگذر است که می توان به توسیع دائره معارف در زمینه های مختلف پردازیم و به خوض و غور در آثار مبارکه نائل گردیم.

برای درک صحیح الواح مبارکه در بسیاری از موارد نیاز به مطالعات جنبی خواهیم داشت در اینگونه موارد استفاده از سایر الواح مبارکه و کتب امری و غیر- امری شامل فرهنگنامه ها، کتب لغت و قاموس های متفاوت به عنوان منابع و مراجع مطالعات تکمیلی ضروری است. مطالعات تکمیلی زمینه های لازم را برای درک صحیح و عمیق از آثار مبارکه فراهم می سازد در این موارد می توان به کوششهای شایان تقدیر فضلی امر مبارک در تهیه قاموس های مختلفه اشاره نمود. یافتن توضیحات کافی در مورد اشخاص و امکنه، اسامی خاص، آیات قرآنی و شان نزول آنها و یا سایر موارد مشابه از قبیل بیان اصطلاحات، لغات و اعتقادات از جمله اصولی است که در اینگونه مطالعه باید رعایت نمود و البته تمامی موارد ذکر شده با توجه به مطالب مندرج در الواح مبارکه متفاوت خواهد بود.

برای نمونه به ذکر مثالی در این باره که به همت یکی از عزیزان در مورد الواح مکاتیب ۲ تهیه شده می پردازیم :

• نمونه مطالعات تکمیلی :

موضوع انشاق قمر مکاتیب جلد دوم صفحه ۶۲

" از معجزات حضرت رسول اکرم ص است در جلد دوم داشره المعارف فارسی که به سرپرستی جناب صاحب منتشر گردیده ص ۱۴۸۲ در باره 'شق القمر' چنین مسطور است : شق القمر یا انشاق قمر، شکافتن یا شکافته شدن ماه که در قرآن سوره 'قمر آیه اول ذکر آن با بیان نزدیک شدن ساعت (= روز قیامت) آمده است و بدینگونه با اعتقاد بعضی از مفسرین شکافته شدن ماه بعنوان نشانه ای از وقوع قیامت آمده است. کسانی از اهل تفسیر که مشرب حکماء دارند و خرق و التیام را در جسم سماوی جایگزین نمی دانند وقوع آن را انکار کرده اند. عامه متشرعه معتقدند که وقوع آن از روی -

اخبار ثابت است و امتناع خرق و التیام اجرام سماوی را منکرند بموجب اخباری که از صحابه (از جمله عبدالله ابن مسعود) منقول است. شق القمر در عهد پیغمبر در مکه و به وسیله او واقع شده است، باین تفصیل که مشرکان مکه از وی خواستند تا ماه را دو نیم کند پیغمبر هم دعا کرد و ماه دوباره شد، چنانچه در دو جانب کوه حرا قرار گرفت و بقولی یک پاره اش بالای کوه قعیقان (qoayqean) واقع شد و یک پاره بر کوه ابوقبیس. روایتی هم هست که در یک شب دوبار با شارت انگشت مسیحه (سبابه) پیغمبر ماه دو نیم شد و بهم پیوست. معذا، گویند مشرکان با وجود آنکه معجزه را دیدند تکذیب کردند و آن را سحر مبین خواندند و وقوع شق القمر را از وقایع سال ۹ (نهم) بعثت شمرده اند و آن ظاهرا مصادف می شود با دوره ای که پیغمبر با کسان خویش در شعب ابی طالب در محاصره بوده است.

و نیز در کتاب تاریخ پیغمبر اسلام تالیف مرحوم دکتر محمد ابراهیم آیتی تحت عنوان واقعه شق القمر در ص ۱۷۵ چنین منظور است:

"تاریخ این واقعه که ظاهر قرآن مجید بر آن گواهی می دهد نیز بدرستی معلوم نیست فخر رازی در ذیل آیه اول سوره قمر می نویسد: همه مفسران برآنند که مراد آیه آن است که "ماه شکافته شد" و اخبار هم بر واقعه شق القمر دلالت می کند و حدیث آن در صحیح مشهور است و جمعی از صحابه آن را روایت کرده اند. در آثار جمال قدم شق القمر به سقوط یحیی ازل تعبیر گردیده است و در این مقام قسمتی از شرحی را که جناب اشراق خاوری ذیل جمله قمر منشق گشت در صفحه ۱۲۸ جلد دوم کتاب اسرار ربانی نوشته اند نقل می نمایم:

"مقصود مردود شدن یحیی ازل است که خود را وصی حضرت رب اعلی محسوب می داشت و مرآت مقابل می دانست و مقام وحی و مرآت مقام قمر است که بالذات تاریک است و از خود نوری ندارد و مقتبس از انوار شمس است و اگر منحرف شود تیره و تاریک می ماند یحیی ازل هم چون پس از طلوع شمس حقیقت جمال قدم جل جلاله با طاعت و انقیاد حق نپرداخت جسم معطل و جرم مظلوم و تاریک آمد و آن قمر منشق گشت و از هستی و عزت و احترام ساقط گردید. در الواح مبارکه اعراض و اعتراض و نسبت به حق تعالی به انشاق قمر تعبیر شده است از جمله در لوحی می فرمایند قوله تعالی: "..... امروز شمس باطن از افق ظاهر اشراق فرمود و سیفی است قاطع در رد نفوسیکه غیرالله را ولی اخذ نموده اند و معنی این آیه (اقتربت الساعة و انشق القمر) تا این ظهور منیع ظاهر نشده چه که در حین ظهور نقطه اولی ولی علی رغم ناس نبوده تا منشق شود بلکه علماء بوده اند و تعبیر از علماء به نجوم شده و از ولی تعبیر به قمر و از

نبی به شمن این است که در این ظهور شمس از افق الله مشرق و قمر هم منشق شده
 اذا قل فتبارک الله اقدر الاقدرین حال در این آیه منزله تفکر نمائید و انصاف
 دهید ... ای کاش این ناس باین ولی و مرآت که برای خود من دون الله اخذ نموده اند
 مطلع می شدند ... " انتهى و در لوح دیگر می فرمایند: " تالله هذا يوم فيه ظهر كل
 امر مستتر و به بززت الساعه و انشق القمر ایاکم ان تمنعکم حیات من اعرض و کفر "
 و نیز فرموده اند " قد کشف الشمس ثم اضرب القمر لان بحر الاعظم تموج فی ذاته باسم
 الاعظم الاکبر ... " ضمنا برای اطلاع از عقاید اسلامی در این مورد باید به کتب تفاسیر
 و از جمله تفسیر کبیر منهج الصادقین تالیف ملا فتح الله کاشانی جلد ۹ ص ۹۷ به بعد
 رجوع کرد. "

ارزشیابی

ارزشیابی این درس بر اساس دو امتحان میان ترم و پایان ترم و یک تکلیف
 بصورت انفرادی انجام خواهد شد. امتحانات این درس شامل کلیه موارد ارائه شده در
 منابع مورد مطالعه است و امتحان پایان ترم شامل سوءالاتی از هر دو کتاب مکاتیب
 می باشد. سوءالات امتحانی بیشتر بر درک مطلب تاکید دارد لذا بیشتر سوءالات (ولی
 نه همه آنها) شامل مطالب تشریحی و تحلیلی خواهد بود در هنگام پاسخگویی به
 اینگونه سوءالات نکات زیر را رعایت فرمائید:

- ۱- صورت سوءالات را به دقت بخوانید.
- ۲- در باره پاسخهای خود ابتدا تفکر نمائید سپس آنها را بنویسید.
- ۳- از افراط و تفریط هر دو بپرهیزید. پاسخهای بسیار کوتاه میزان اطلاع و احاطه
 شما را بر مطلب نشان نمی دهد از سوی دیگر پاسخهای بسیار مطول و طولانی این
 شبهه را به وجود می آورد که شما مطلب را چنانچه باید و شاید متوجه نشده اید
 لذا نمی توانید آن را بصورتی منسجم بیان نمائید.
- ۴- نظم و ترتیب در نگارش را رعایت فرمائید و در حاشیه ای که مخصوص مصحح است
 مطلبی ننویسید.

توصیه مهم: در هنگام مطالعه به تبیینات مبارکه در مواضع مختلفه دقت خاص
 مبذول فرمائید، نحوه استدلال مبارک را در بیان مطالب مورد مذاقه قرار
 دهید و به تشبیهات مختلفه و ارتباط آنها با مضامین الواح توجه خاص مبذول
 فرمائید در اینصورت بطور یقین به اهداف این درس که همانا درک عمیق تری از
 آثار مبارک حضرت عبدالیهاء است نائل خواهید شد.

با آرزوی موفقیت همه عزیزان

تکلیف

هدف از انجام تکلیف این است که شما بتوانید با استفاده از شیوه‌هایی که در درس‌روش مطالعه آموخته‌اید یک مقاله را جمع به یکی از مفاهیم امری بنویسید. البته مقاله شما در حد یک مقاله درسی است ولی باید سعی نمایید که جنبه‌های تحلیلی نیز داشته باشد. میزان مقاله حدود ۳ تا ۵ صفحه A_4 در نظر گرفته شده و روش‌کار بدین‌طریق است: در هر ترم دو موضوع به شما پیشنهاد می‌شود و شما یکی از آنها را به دلخواه انتخاب نموده و مقاله‌ای پیرامون آن می‌نویسید. ضوابط مقاله همان است که در درس‌روش مطالعه آموخته‌اید. لازم است از همان ابتدای ترم که مطالعه درس را شروع می‌کنید مطالب مربوط به موضوع را از منابع همین درس یادداشت برداری نموده و پس از جمع‌آوری مطالب‌طوری به تهیه مقاله اقدام نمایید که در موعد مقرر بتوانید آن را تحویل دهید.

موضوعات پیشنهادی برای این ترم: ۱- طرق هدایت نفوس

۲- توصیف عالم طبیعت